

РЕШЕНИЕ

№ 2279

гр. София, 07.04.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 56 състав,
в публично заседание на 10.03.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Ситнилска

при участието на секретаря Макрина Христова и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **4808** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 203 и сл. от Административно процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по исковата молба на В. Ц. Д. против Висшия съдебен съвет за присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 25 000 лева, заедно със законната лихва върху претендираната сума за периода от 01.06.2017 г. до окончателното ѝ изплащане. Към исковата молба е приложен лихвен калкулатор, в който законната лихва за периода от 31.05.2017 г. до 31.05.2020 г. върху главницата от 25 000 лева е изчислена в размер на 7618.67 лв. Исковата претенция се основава на отменено решение по т. 52 /допълнителна/ по протокол № 62 от заседание на Висшия съдебен съвет, проведено на 18.12.2014 г., с което ищецът е отстранен от длъжност - съдия и и.ф. председател на Военноапелативния съд до приключване на наказателното производство, по което е привлечен като обвиняем. Неимуществените вреди са индивидуализирани като дълбоки негативни емоционални преживявания, унижение, притеснения, психически тормоз, унищожаване на почти тридесетгодишна кариера като магистрат, публично опозоряване, чрез разгласяване по медиите. Моли за постановяване на осъдително решение против Висшия съдебен съвет. Претендира присъждане на разноски.

Ответникът Висшия съдебен съвет, чрез процесуалния си представител и в представения писмен отговор, оспорва исковите претенции като неоснователни и

недоказани. Излага доводи, че твърдените от ищеца вреди не могат да бъдат пряка и непосредствена последица от отменения административен акт. Сочи, че за отключване на описаните в исковата молба емоционални състояния могат да повлияят редица комплексни фактори, като не може да бъде отграничена конкретната причина. Като такъв фактор се изтъква привличането на ищеца като обвиняем по досъдебно производство №60-ПР/2014 г. по описа на Софийската военно окръжна прокуратура с постановление от 17.12.2014 г. Според ответника, логично може да се предположи, че това обстоятелство би могло да окаже далеч по-силно по интензитета въздействие върху човешката психика, и което в конкретния случай се явява обективен фактор, който възпрепятства доказването по безспорен начин, на пряка и непосредствена причинно-следствена връзка между незаконосъобразния акт на ВСС и твърдените от ищеца неимуществени вреди – необходима предпоставка за да възникне законовата отговорност по реда на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Изтъква се, че неприятните изживявания в конкретния случай не произтичат пряко от отменения акт на ВСС, а от определени медийни публикации, за които няма доказателства да са инициирани от административния орган. При условията на евентуалност, оспорва иска като неоснователен и недоказан и по размер, като намира същия за неоснователно завишен и прекомерен, с оглед вида, интензитета и продължителността на вредите, предвид трайно установената съдебна практика. Моли са отхвърляне на исковата молба. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийската градска прокуратура изразява становище за неоснователност и недоказаност на иска. Счита за недоказано наличието на всички елементи на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, като споделя изложените съображения в тази насока във внесения по делото писмен отговор от ответника.

Административен съд София - град, след като обсъди доводите и възраженията на страните и прецени събраните и приети по делото доказателствата по реда на чл. 235, ал. 2 от ГПК във връзка с чл. 144 от АПК, приема за установено от фактическа страна следното:

С решение по т. 3.2 на протокол № 28/26.06.2014 г. Висшият съдебен съвет е определил В. Ц. Д. /заместник-председател на Военноапелативния съд/ за административен ръководител – председател на същия съд. В периода от 26.11.2014 г. до 12.12.2014 г. от ищеца са подадени три заявления за освобождаване от длъжността и.ф. административен ръководител – председател на Военноапелативния съд и като съдия. Първите две заявления са оттеглени. Въз основа на третото заявление от 12.12.2014 г., с решения по т. 2 и т. 2.1 на протокол №61 от 17.12.2014 г. Висшият съдебен съвет е освободил В. Д. от длъжността изпълняващ функциите административен ръководител-председател на Военноапелативния съд, считано от датата на вземане на решението и не е приел предложението на КПА за освобождаването му от длъжността съдия във Военноапелативния съд. На 17.12.2014 г., с постановление по досъдебно производство №60 – Пр/2014 г., В. Д. е привлечен като обвиняем за престъпление по чл. 248А, ал. 3 от НК. С вх. № 11-03-1284 от 17.12.2014 г. главният прокурор е направил искане за отстраняването му от длъжност. С единодушно решение по допълнителна т. 52 на протокол № 62/18.12.2014 г. Висшият съдебен съвет е отстранил В. Д. – съдия и и.ф. председател на Военноапелативния съд, временно от длъжност до приключване на наказателното производство. На същия ден (18.12.2014 г.) във Висшия съдебен съвет е депозирано заявление вх. № 11.04.331/18.12.2014 г., с което В. Д. е подал оставка от заеманата

длъжност-съдия във Военноапелативния съд, пояснявайки, че с отстраняването му от длъжност е лишен от правото на пенсиониране, от средства за препитание и от конституционно право на труд. С решение по т. 3 на протокол № 2/15.01.2015 г. Висшият съдебен съвет, на основание чл. 165, ал.1, т. 5 от ЗСВ, е освободил В. Д. от заеманата длъжност-заместник председател на Военноапелативния съд, както и от длъжността съдия във Военноапелативния съд, считано от датата на вземане на решението.

Решението за отстраняване от длъжност е оспорено по съдебен ред. Образувано е адм. д. № 1392/2015 г. по описа на Върховния административен съд. Постановено е решение № 4566/23.04.2015 г., с което е отменено решението по т. 52 (допълнителна) на протокол №62 от заседанието на Висшия съдебен съвет, проведено на 18.12.2014 г., с което В. Д. - съдия и и.ф. председател на Военноапелативния съд временно е отстранен от длъжност до приключване на наказателното производство, по което е привлечен като обвиняем. Решението е оставено в сила с решение №11975/11.11.2015 г., постановено по адм. дело № 8759/2015 г. по описа на Върховния административен съд, Петчленен състав.

За доказване на претърпените неимуществени вреди по делото са изслушани свидетелските показания на Р. Л. П. и Г. Л. Ц..

В показанията си Р. Л. П. посочва, че с В. Д. са били колеги във Военноапелативния съд, а познанството им датира от 1991 г. Контактите им стават интензивни, когато свидетелят заема длъжността съдия във Военноапелативния съд през 2001 г. От тридесет години го познава като човек, стриктно изпълняващ служебните си задължения – пише си навреме актовете и стриктно изпълнява служебните си задължения и като съдия и като заместник-председател на Военноапелативния съд. Свидателят посочва, че е запознат със събитията. Знае, че ищеца е разпитван два пъти, че са му казали, че ще го отстранят от длъжност, че няколко пъти е депозирал оставка, която е оттеглял, като разглеждането на последната му оставка от длъжността съдия във Военноапелативния съд е отложено от ВСС за месец януари. През този период ищецът се е грижел за възрастните си родители. По време на личните им контакти му е правило впечатление, че В. Д. се е променил, като от весел колега се е затворил и не е споделял. На него самия му е споделял, че много тежко му влияе случващото се. Смятал е да завърши професионалната си кариера като съдия, а изведнъж е бил изгонен. Отношението на колегите му са е променило. Започнали са да го отбягват, да не се срещат с него. Според свидетеля, В. Д. се е притеснил повече от отстраняването, отколкото от повдигнатото му обвинение, тъй като, като наказателен съдия е бил наясно с обвинението, какво е предвиденото наказание и какви са давностните срокове. Притесненията му от отстраняването от длъжност идвали от това, че през този период няма да има право да работи, а трябва да се грижи да възрастни родители, нито да е социално и здравно осигурен. По повод въпроси на процесуалния представител на ответника свидетелят П. е конкретизирал, че преди отстраняването на Д. от длъжност, контактите им са били ежедневни, тъй като кабинетите им са били един до друг. След това контактите им са били по телефона, като инициативата за това е била на свидетеля. След отстраняването му от длъжност Д. не е идвал в съда с години. Между колегите се е усетила неприязън, съдът е останал без ръководители, което е довело до голямо напрежение. Коментирали са, че периода на отстраняването не се зачита за трудов стаж. Случаят се е коментирал и по медиите и по телевизията.

В показанията си свидетелят Т. Л. Ц. посочва, че познава В. Д. от 1988 г. и от тогава отношенията им са регулярни. Познава ищеца като изключителен професионалист. Ползвал се е с авторитета на знаещ и можещ в областта на наказателното право и много колеги са се консултирали с него. В края на 2014 г. ищецът му е споделил, че са го разпитвали като свидетел. След около месец му е споменал, че ще го привличат като обвиняем. Обсъждали са обвинението и са стигнали до извод, че същото е погасено по давност. Невъзможно е било, това обвинение да приключи с осъдителна присъда, но го е поставило в ситуация, като магистрат отстранен от длъжност, да няма право да работи, да е лишен от доходи и от здравно осигуряване. Повдигането на обвинението и отстраняването от длъжност е било широко разпространено от медиите. Всичките приятели на Д., повечето съдии, прокурори и адвокати, ги е било страх да не ги сполети същото и са се отдръпнали. Д. е изпаднал в шок. По повод въпроси на процесуалния представител на ответника свидетелят е пояснил, че срещите му с Д. са били регулярни. Той се е притеснил от това, че ако бъде отстранен ще изпадне в ситуация без доходи и осигуровки. Много от приятелите му са се отдръпнали от елементарен страх. В много медии е имало публикации, но от къде е дошла инициативата свидетелят не може да каже.

Въз основа на така установената фактическа обстановка, настоящият съдебен състав обосновава следните правни изводи:

В чл. 204 от АПК са предвидени предпоставките, при които исковете за обезщетения за вреди причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на административни органи и длъжностни лица са допустими за разглеждане. Съгласно ал. 1 на чл. 204 от АПК, първата предпоставка за допустимост на иска, когато се претендира, че вредите са причинени от незаконосъобразен административен акт, е той да бъде отменен по съответния ред, т.е. изисква се предварителното установяване по предвидения от закона ред на незаконосъобразността на административния акт със съответен влязъл в сила акт – решение, преди да се пристъпи към производството по чл. 203 и следващите от АПК по претендирането на вреди. В конкретния случай, настоящият състав намира предявения иск за обезвреда за допустим, доколкото същият произтича от отменен административен акт – решение по т. 52 (допълнителна) на протокол № 62/18.12.2014 г. на Висшия съдебен съвет.

Спазена е разпоредбата на чл. 205 от АПК, съгласно която искът се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. В случая това е Висшия съдебен съвет, който съгласно чл. 16, ал. 2 от Закона за съдебната власт е юридическо лице.

Разгледан по същество предявеният от В. Д. иск е **ЧАСТИЧНО ОСНОВАТЕЛЕН**.

В чл. 4 от ЗОДОВ е уреден материално правния режим на отговорността с препращане за неуредените въпроси към граждански закони (§ 1 от ЗР на ЗОДОВ). В този смисъл искът по глава XI от АПК се основава на фактическия състав на непозволеното увреждане и, за да възникне право на обезщетение в хипотезата на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, е необходимо кумулативното наличие на следните предпоставки:

1. незаконосъобразен акт /отменен по съответния ред, включително нищожен или оттеглен - чл. 204, ал. 3 от АПК/, или незаконосъобразно действие и/или бездействие на орган или длъжностно лице, при или по повод на административна дейност /което се установява от съда, пред които е предявен искът за обезщетение –

чл. 204, ал. 4 от АПК/;

2. вредоносен резултат, реално настъпили за ищеца вреди /имуществени или неимуществени/;

3. причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие и бездействие и настъпилите вредоносен резултат.

Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ, Държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо дали са причинени виновно от длъжностното лице. В този смисъл, тъй като отговорността на държавата се характеризира като обективна, безвиновна, вината не е елемент от фактическия състав на отговорността.

Съгласно чл. 203, ал. 1 от Глава единадесета на АПК, исковите за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица се разглеждат по реда на тази глава. Съгласно разпоредбата на чл. 203, ал. 2 от АПК, за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на ЗОДОВ.

В настоящия случай претенциите за обезвреда произтичат от отмяната на решение по т. 52 (допълнителна) на протокол № 62/18.12.2014 г. на Висшия съдебен съвет с решение № 4566/23.04.2015 г., постановено по адм. д. № 1392/2015 г. по описа на Върховния административен съд, оставено в сила с решение № 11975/11.11.2015 г., постановено по адм. дело № 8759/2015 г. по описа на Върховния административен съд, Петчленен състав.

Следващата предпоставка за възникване на правото на обезщетение в хипотезата на чл. 1 от ЗОДОВ е наличието на вредоносен резултат, реално настъпили за ищеца вреди /имуществени или неимуществени/. Характерът на претендираните вреди в настоящия казус е неимуществен, изразяващ се в дълбоки негативни емоционални преживявания, унижение, притеснения, психически тормоз, унищожаване на почти тридесетгодишна кариера на магистрат, публично опозоряване чрез разгласяване на действията на Висшия съдебен съвет за периода от отстраняването му от длъжност на 18.12.2014 г. до настоящия момент.

Неимуществените вреди подлежат на доказване и не се презумират от съда. Съдът определя по справедливост само размера на обезщетението за неимуществени вреди, но след като същото бъде доказано по надлежния ред.

Въз основа на изслушаните по делото свидетелски показания на Р. Л. П. и Т. Л. Ц. следва да се приеме, че В. Д. е претърпял вредите, описани в исковата молба. Съдът не намира основание да не кредитира свидетелските показания, доколкото същите се базират на лично възприятие. Не са налице и данни за заинтересованост на свидетелите от изхода на делото. Безспорно, решението за отстраняване от длъжност е рефлектирало негативно върху личността на ищеца, предизвикало е у него отрицателни психически и емоционални преживявания. Накърнено е личното му достойнство и доброто му име като човек и професионалист. Същият се почувствал притеснен от факта, че няма да има възможност да издържа себе си и възрастните си родители, а така също и, че не бил могъл да работи, както в съдебната система, така и в областта на правото въобще.

Съдът приема за безспорно доказано и, че преживените от В. Д. негативни емоции, представляват неимуществени вреди, които са в пряка причинно-следствена връзка и са последица от отмененото решение по т. 52 (допълнителна) на протокол №

62/18.12.2014 г. на Висшия съдебен съвет за отстраняването му от длъжност. С неговото изпълнение е въздействано директно и непосредствено върху емоционално състояние на ищеца. Вредите нямаше да бъдат изтърпени, ако тази решение не беше взето. Многократно депозираните оставки, респ. тяхното оттегляне безспорно свидетелстват за изпитания от ищеца емоционален дискомфорт. В тази връзка, не се споделят доводите на процесуалния представител на ответника, че привличането на ищеца като обвиняем е въздействало по - силно върху неговата психика, отколкото отстраняването му от длъжност. Свидетелските показания са последователни и непротиворечиви за това, че самото отстраняване е оказало достатъчно негативно влияние върху емоционалното състояние на ищеца и неговите лични контакти. За наличието на причинна връзка между отстраняването и претърпението неимуществени вреди следва да се съди и от факта, че денят в който Д. е отстранен от длъжност (18.12.2014 г.) същият депозира оставка за освобождаването си като заместник-председател и съдия във Военноапелативния съд с мотиви, че отстраняването му от длъжност го лишава от правото на пенсиониране, от средства за препитание и от конституционно право на труд.

От съвкупната преценка на представените по делото доказателства, настоящият съдебен състав намира, че искът с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, предявен от В. Д. е доказан по своето основание. Ищецът е претърпял твърдените в исковата молба неимуществени вреди, като негативните психически и емоционални преживявания са в пряка причинна връзка с отмененото като незаконосъобразно решение на ВСС.

Обезщетение се дължи за всички претърпени преки и непосредствени неимуществени вреди за целия исков период. Ноторно известно е, че неимуществените вреди нямат материален еквивалент за пострадалия, поради което законът постановява следващото се за тях обезщетение да се определи на принципа на справедливостта – чл. 52 от ЗЗД, с оглед характера на деянието, естеството на увреждането и степента на претърпените морални страдания. Обезщетението за неимуществени вреди е с компенсаторна функция.

В случая от една страна следва да се вземе предвид обстоятелството, че ищецът е заемал длъжност, която предполага гарантиране на сигурност и спокойствие у обществото, и която длъжност е ръководна в рамките на съдебната система. Същият се е ползвал с авторитета на професионалист. Накърняването на доброто име и професионален авторитет, трудно могат да бъдат компенсирани парично. Душевно страдания, стресът, унижението на човешкото достойнство, психическите неудобства и отрицателните емоции следва да бъдат обезвъзмездени обективно и справедливо.

По изложените по-горе съображения и като взе предвид конкретните обективно съществуващи обстоятелства, релевантни за определяне размера на обезщетението, настоящият съдебен състав

намира, че не е оправдано претенцията на ищеца да бъде уважена в пълен размер. Съдът намира предявения иск В. Д. в размер на 25 000 лева за завишен, тъй като причинените вреди не са дълготрайни. Отстраняването от длъжност е продължило по –малко от месец, макар и същото да е причина за подаване на оставка като магистрат.

При определяне на размера на дължимото се обезщетение следва да се съобрази разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД, като същият бъде преценен по справедливост. Настоящият съдебен състав намира, че обезщетение в размер на 15 000 (петнадесет хиляди) лева е достатъчно да компенсира преживените от ищеца В. Д. страдания и силно негативни емоции, произтичащи от издаването на незаконосъобразното решение на ВСС, с което същият е отстранен от длъжност. В останалата част над тази сума, искът е неоснователен и следва да бъде отхвърлен като недоказан.

С оглед частичната основателност на главния иск, частично основателен се явява и акцесорния иск за присъждане на законната лихва върху сумата на обезщетението. Съгласно т. 4 от Тълкувателно решение № 3/22.04.2005 г. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004 г. на ОСГК, при незаконни актове на администрацията началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаваните административни актове. В настоящия случай решение № 4566/23.04.2015 г., постановено по адм. д. № 1392/2015 г. по описа на Върховния административен съд, с което е отменено решение по т. 52 (допълнителна) на протокол № 62/18.12.2014 г. на Висшия съдебен съвет е влязло в сила на 11.11.2015 г., когато е оставено в сила с решение № 11975/11.11.2015 г., постановено по адм. дело № 8759/2015 г. по описа на Върховния административен съд, Петчленен състав. Поради това, и по аргумент на цитираното тълкувателно решение, искът за присъждане за законната лихва върху присъдената сума на обезщетението от 15 000 лв. следва да се уважи с начален момент датата на влизане в сила на решението на Върховния административен съд. Видно от исковата молба, претенцията за законната лихва е за периода от 31.05.2017 г. до 31.05.2020 г., поради което и същата следва да бъде уважена за този период. До пълния размер на исковата претенция искането за присъждане на лихва върху тази разлика следва да се отхвърли.

Съгласно разпоредбата на чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ, ако искът бъде уважен изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разносните по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса. Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с

уважената част от иска.

С оглед изхода на делото на ищеца се следват разноски. Процесуалният представител на ищеца претендира присъждане на разноски по делото в размер на 10 лева държавна такса и адвокатски хонорар, определен съгласно чл. 38, ал. 1, т. 3, предл. 3-то във връзка ал. 2 от Закона за адвокатурата и чл. 7, ал. 2, т. 4 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждение в размер на 1280 лева. Претендираното адвокатско възнаграждение следва да бъде присъдено съобразно с уважената част на иска.

Предвид изложеното и на основание чл. 203 и сл. от АПК във връзка с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, Административен съд София-град, Второ отделение, 56-ти състав

РЕШИ:

ОСЪЖДА Висшия съдебен съвет да заплати на В. Ц. Д. сумата от 15 000 (петнадесет хиляди) лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба - 01.06.2020 г. до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА Висшия съдебен съвет да заплати на В. Ц. Д. лихва за забава върху главницата от 15 000 (петнадесет хиляди) лева за периода от 31.05.2017 г. до 31.05.2020 г. в размер на 4571.20 лева.

ОТХВЪРЛЯ предявения от В. Ц. Д. иск срещу Висшия съдебен съвет за присъждане на обезщетение за горницата от 15 000 до претендирания размер от 25 000 лева.

ОСЪЖДА Висшия съдебен съвет да заплати на В. Ц. Д. разноски по делото в размер на 10 (десет) лева.

ОСЪЖДА Висшия съдебен съвет да заплати на адв. И. М. М. разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 768 (седемстотин шестдесет и осем) лева.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: